პროლეტარიელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ბოლშევიკი

ს.ა.ქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური და ტფ. კომიტეტების და ცაკის ორგანო.

ფასი 10 კაპ.

კვირა. 22 დეკემბერი 1935 წ. № 295 (4451)

1905 წლის რევოლუციის 30 წლისთავი

ასეთი „გენერალური რეპეტიცია“ რომ არ ყოფილიყო, როგორიც 1905 წელს, შეუძლებელი იქნებოდა 1917 წლის რევოლუციები, ორივენი — ქუაზიული, თებერვლის, ისე პროლეტარულიც, ოქტომბრის.

ვ. ლენინი.

ვ. ლენინი

1905 წ. რევოლუციის შესახებ*)

ახალგაზრდა მეგობრებო და ამხანაგებო!

დღეს მეთორმეტე წლისთავია „სისხლიანი კვირისა“, რომელიც საკმაოდ სამართლიანად არი მინდობილი რუსეთის რევოლუციის დასაწყისად...

...„რუსეთში ჯერ კიდევ არ არის რევოლუციური ხალხი“, —ასე სწერდა „სისხლიანი კვირის“ **ორი დღის** წინათ ბატონი, პეტრე სტრუვე, რუსეთის ლიბერალთა ამშინდელი ბელადი, რომელიც მაშინ „არალეგალური, თავისუფალ ორგანოს სცემდა სახელად. ასეთ აბსურდად ეჩვენებოდა ბურჟუაზიულ რეფორმისტთა ამ „მაღალგანათლებულს“, ქედმაღალ და არქისულელ ბელადს ის იდეა, რომ წერაკითხვის უცოდინარ გლეხურ ქვეყანას შეუძლია რევოლუციური ხალხი წარმოშვას! ასე ეჩრა იყო მაშინდელი, —ისევე, როგორც ახლანდელი, — რეფორმისტების რწმენა, რომ შეუძლებელი იყო ნამდვილი რევოლუცია!

1905 წლის 22 (ძველი სტილით 9) იანვარამდე რუსეთის რევოლუციური პარტია შესდგებოდა ადამიანთა მცირე ჯგუფისაგან — მაშინდელი რეფორმისტები (აწორედ ისევე, როგორც ახლანდელნი), სასაცილოდ გვიგდებდნენ და „სექტას“ გვიწოდებდნენ. რამდენიმე ასეული რევოლუციური ორგანიზატორი, აგიტატორი ორგანიზაციების რამდენიმე ათასი წევრი, — ექვსიოდე რევოლუციური ფურცელი, რომლებიც თვეში ერთხელ თუ გამოდიოდა, უმთავრესად საზღვარგარეთ იბეჭდებოდა და კონტრაბანდული გზით, წარმოუდგენელი სიძნელეებით, მრავალი მხვრალის შეწირვით ეგზავნებოდა რუსეთში, — ასეთი იყვნენ რევოლუციური პარტიები რუსეთში და პირველ ყოვლისა რევოლუციური სოციალ-დემოკრატია 1905 წლის 22 იანვარამდე. ეს გარემოება ფორმალურად უფლებას აძლევდა ბონაპარტისტებს, ბურჟუაზიულ-ლიბერალებს, ოპორტუნისტებს, ეტაკიცებინათ, რუსეთში რევოლუციური ხალხი ჯერ კიდევ არ არსებობს.

მაგრამ რამდენიმე თვის განმავლობაში სურათი სავსებით შეიცვალა. ასეული რევოლუციური სოციალ-დემოკრატები „უეცრად“ გაიზარდნენ ათასებად, ეს ათასები გახდნენ ორიოდან სამ მილიონამდე პროლეტარის ბელადები. პროლეტარულმა ბრძოლამ გამოიწვია დიდი-დიდი, ნაწილობრივ რევოლუციური მოძრაობაც, ორმოცდაათ-ასმილიონიანი გლეხური მასის წიაღში; გლეხთა მოძრაობამ გამოხმაურება ჰპოვა არმიაში და გამოიწვია ჯარისკაცთა აჯანყებანი, არმიის ერთი ნაწილის შეიარაღებული შეტაკებანი მეორესთან. ამგვარად, ვეებერთელა, 130 მილიონ მცხოვრებიანმა ქვეყანამ ფეხი შესდგა რევოლუციაში. ამგვარად, მთელმა რუსეთი იქცა რევოლუციური პროლეტარიატისა და რევოლუციური ხალხის რუსეთად.

აუცილებლად საჭიროა შევისწავლოთ ეს გადასვლა, გავიგოთ მისი შესაძლებლობა, მისი, ასე ვთქვათ, მეთოდები და გზები.

ამ გადასვლის უმთავრესი საშუალება **მასობრივი გაფიცვა** იყო. რუსეთის რევოლუციის თავისებურება სწორედ იმაში მდგომარეობს, რომ იგი თავისი სოციალური შინაარსით **ბურჟუაზიულ-დემოკრატიული** იყო, მაგრამ ბრძოლის საშუალებებით იყო **პროლეტარული**, იგი ბურჟუაზიულ-დემოკრატიული იყო, ვინაიდან ის მიზანი, რომლისკენაც იგი უშუალოდ მიისწრაფოდა და რომლის მიღწევაც მას უშუალოდ თავისი საკუთარი ძალებით შეეძლო, იყო დემოკრატიული რესპუბლიკა, 8 საათის სამუშაო დღე, კოლოსალური თავადაზნაურული მსხვილი მიწათმფლობელობის კონფისკაცია, —ყველა ის ზომა, რომლებიც თითქმის სრული მოცულობით განახორციელა ბურჟუაზიულმა რევოლუციამ საფრანგეთში 1792 და 1793 წ.

რუსეთის რევოლუცია ამავე დროს პროლეტარულიც იყო, არა მარტო იმ მნიშვნელობით, რომ პროლეტარიატი იყო მოძრაობის ხელმძღვანელი ძალა, ავანგარდი, არამედ იმ მხრივაც, რომ ბრძოლის სპეციფიკური პროლეტარული საშუალება, სახელდობრ გაფიცვა, წარმოადგენდა მაყების ამოძრავების თავაარ საშუალებას და ყველაზე დამახასიათებელ მოვლენას ვადამწყვეტი ამბების ტალღისებრ ზრდაში.

რუსეთის რევოლუცია მსოფლიო ისტორიაში წარმოადგენს **პირველ**,— მაგრამ იგი, უეჭველია, უკანასკნელი არ იქნება, — დიდ რევოლუციას, რომელშიაც მასობრივმა პოლიტიკურმა გაფიცვამ არაჩვეულებრივად დიდი როლი ითამაშა. შეიძლება ისიც კი ითქვას, რომ შეუძლებელია რუსეთის რევოლუციის მოვლენათა და მისი პოლიტიკური ფორმების ცვლის გაგება, თუ **გაფიცვების სტატისტიკით** არ შეისწავლეთ ამ მოვლენათა და ფორმათა ამ ცვლის **საფუძვლები...**

...1905 წლის ოქტომბერი და დეკემბერი მოასწავებენ რუსეთის რევოლუციის აღმავალი ხაზის უმაღლეს წერტილს. ხალხის რევოლუციური ძალის ყველა წყარომ კიდევ უფრო ფართოდ იწყო ჩქეფა, ვიდრე წინათ. გაფიცულთა რაოდენობამ, რომელიც 1905 წლის იანვარში 440 ათასს შეადგენდა, 1905 წლის ოქტომბერში ნახევრ მილიონს გადაჰარბა (ყურადღება მიაქციეთ, მხოლოდ ერთი თვის განმავლობაში!). მაგრამ ამ რაოდენობას, რომელიც **მხოლოდ** ფაბრიკის მუშებს მოიცავს, უმალ დაემატოს კიდევ რკინიგზის რამდენიმე ასეული ათასი მუშა, ფოსტა - ტელეგრაფის მოსამსახურენი და სხვ.

რუსეთის რკინიგზების საყოველთაო გაფიცვამ მთელი სარკინიგზო მოძრაობა შეაჩერა და გადაჭრით შებოჭა მთავრობის ძალა. გაიღო უნივერსიტეტები და აუდიტორიები, რომლებიც მშვიდობიან დროს გათვალისწინებული იყვნენ მხოლოდ იმისათვის, რომ გაეცრუებინათ ახალგაზრდების თავი პროფესორთა საკათედრო სიბრძნით და გადაექცინათ ბურჟუაზიისა და ცარიზმის მორჩილ მსახურებად, ახლა ისინი იქცნენ შეკრების ადგილებად ათასობით მუშებისა, ხელოსნებისა და მოსამსახურეთათვის, რომელნიც აშკარად და თავისუფლად მსჯელობდნენ პოლიტიკურ საკითხებზე.

მოპოვებულ იქნა ბეჭდვითი სიტყვის თავისუფლება, ცენზურა პრაქტიკულად ჩამოიშორეს, ვერცერთი გამომცემელი ვერ ბედავდა წარედგინა ხელისუფლებისათვის სავალდებულო ეგზემპლარი ხოლო ხელისუფლება ვერ ბედავდა ამის წინააღმდეგ რაიმე ზომა მიეღო. პირველად რუსეთის ისტორიაში თავისუფლად გამოჩნდა პეტერბურგსა და სხვა ქალაქებში რევოლუციური გაზეთები. მარტო პეტერბურგში გამოდიოდა სამი ყოველდღიური სოციალ-დემოკრატიული გაზეთი ტირაჟით 50-დან 100 ათას ეგზემპლარამდე.

პროლეტარიატი სათავეში ედგა მოძრაობას, მან ამოცანად დაისახა 8-საათის სამუშაო დღის მოპოვება რევოლუციური გზით. მაშინ პეტერბურგის პროლეტარიატის საბრძოლო ლოზუნგი იყო: **„8-საათის სამუშაო დღე და იარაღი“.** მუშათა სულ უფრო დაღაფერი მზარდი მასისათვის ცხადი ხდებოდა, რომ რევოლუციის ბედიღლის გადაჭრა შეეძლო და უნდა გადაეჭრა მხოლოდ შეიარაღებულ ბრძოლას.

ბრძოლის ცეცხლში შეიქმნა თავისებური მასობრივი ორგანიზაცია: ცნობილი **„მუშათა დეპუტატების საბჭოები“**, ყველა ფაბრიკის დელეგატთა კრებები. ეს **მუშათა დეპუტატების საბჭოები** რუსეთის რამდენიმე ქალაქში, სულ უფრო და უფრო ასრულებდა დროებითი რევოლუციური მთავრობის როლს, აჯანყებათა ორგანიზებისა და ხელმძღვანელობის როლს. მოხდა ცდები — მოეწყოთ ჯარისკაცთა და მეზღვაურთა დეპუტატების საბჭოები და შეეერთებინათ ისინი მუშათა დეპუტატების საბჭოებთან...

...გლეხთა მოძრაობამ 1905 წლის შემოდგომაზე კიდევ უფრო დიდ ზომას მიაღწია. მთელი რუსეთის მაზრათა **მესამედზე მეტს** მაშინ მოსდებოდა „გლეხური არეულობა“ და ნამდვილი გლეხთა აჯანყებები. გლეხებმა გადასწვეს 2 ათასამდე მემამულეთა კარმიდამო და ერთმანეთში გაინაწილეს მტაცებელი თავად-აზნაურების მიერ ხალხისთვის წართმეული საარსებო საშუალებანი.

სამწუხაროდ, ეს მუშაობა მეტად ნაკლებ საფუძვლიანი იყო! სამწუხაროდ, გლეხებმა მაშინ მოსპეს თავად-აზნაურთა კარმიდამოების საერთო რაოდენობის მხოლოდ მეთხუთმეტედი ნაწილი, მხოლოდ მეთხუთმეტედი ნაწილი იმისა, რაც მათ **უნდა** მოესპოთ, რათა საბოლოოდ წარეშალა ფეოდალური მსხვილი მიწათმოქმედების სამარცხვინო ლაქა. სამწუხაროდ, გლეხები მოქმედებდნენ მეტისმეტად დაქსაქსულად, დაურაზმავად, არასაკმაოდ შემტაცვად, და ეს არის რევოლუციის დამარცხების ერთერთი ძირითადი მიზეზი.

რუსეთის ჩაგრულ ხალხთა შორის განმათავისუფლებელმა ნაციონალურმა მოძრაობამ იფეთქა. რუსეთში მოსახლეობის **ნახევარზე მეტი, თითქმის სამი მეხუთედი (ზუსტად: 57 პროც.)** განიცდის ნაციონალურ ჩაგვრას, იგი დედაენის თავისუფლებითაც ვერ სარგებლობს, მას ძალდატანებით არუსებენ, მაგალითად, მუსლიმანებმა, რომელნიც რუსეთის მოსახლეობის ათეულ მილიონებს შეადგენენ, განსაცვიფრებელი სისწრაფით მოაწყეს მაშინ — ეს იყო საერთოდ სხვადასხვა ორგანიზაციის ბუმბერაზული ზრდის ეპოქა — მუსლიმანთა კავშირი...

თავის მწვერვალს 1905 წლის რევოლუციამ მიაღწია მოსკოვის დეკემბრის აჯანყებაში. აჯანყებულთა, სახელდობრ ორგანიზებულ და შეიარაღებულ მუშათა მცირე ჯგუფი — მათი რიცხვი **რვა ათასს** არ აღემატებოდა — 9 დღის განმავლობაში უწევდა წინააღმდეგობას მეფის მთავრობას, რომელიც ვერ ენდობოდა მოსკოვის გარნიზონის, არამედ, პირიქით, იძულებული იყო თვით იგი ჩაკეტილი ჰყოლოდა, და მხოლოდ პეტერბურგიდან სემიონოვის პოლკის ჩამოსვლის მეოხებით შესძლო ჩაეხშო აჯანყება...

...უეჭველია, ევროპის მომავალ რევოლუციაში მომავალი ბრძოლების ფორმები და საბაბი ბევრნაირად განსხვავებული იქნება რუსეთის რევოლუციის ფორმებისაგან.

მაგრამ, მიუხედავად ამისა, რუსეთის რევოლუცია — სწორედ თავისი პროლეტარული ხასიათის მეოხებით ამ სიტყვის იმ განსაკუთრებული მნიშვნელობით, რომელზედაც მეუკვე ვილაპარაკე, — ევროპის მომავალი რევოლუციის **პროლოგად** რჩება. უეჭველია, ეს მომავალი რევოლუცია შეიძლება იყოს მხოლოდ პროლეტარული რევოლუცია და ამასთან ამ სიტყვის კიდევ უფრო მნიშვნელობით; პროლეტარული, სოციალისტური თავისი მინაარსითაც. ეს მომავალი რევოლუცია ერთი მხრივ, კიდევ მეტად გვიჩვენებს, რომ მხოლოდ სასტიკ ბრძოლებს, სახელდობრ სამოქალაქო ომებს, შეუძლიათ გაათავისუფლონ კაცობრიობა კაპიტალის უღლისგან, ხოლო მეორე მხრივ იმას, რომ მხოლოდ კლასობრივად შეგნებულ პროლეტარებს შეუძლიათ გამოვიდნენ და გამოვლენ ექსპლოატირებულთა უდიდესი უმრავლესობის ბელადებად.

ჩვენ არ უნდა გვატყუებდეს ახლანდელი სამარისებური დუმილი ევროპაში. ევროპას აუცილებლად მოეღის რევოლუცია. იმპერიალისტური ომის უზომო საშინელებანი, სიძვირით გამოწვეული ტანჯვა ყველგან ქმნის რევოლუციურ განწყობილებას, და გაბატონებული კლასებიც— ბურჟუაზია, და მათი წასახურნიც — მთავრობები, სულ უფრო და უფრო ემწყვდევიან ჩიხში, რომელსაც მათ საერთოდ არ შეუძლიათ ისე დაალწიონ თავი, თუ უდიდესი შერყევა არ განიცადეს.

როგორც რუსეთში 1905 წელს პროლეტარიატის ხელმძღვანელობით დაიწყო ხალხის აჯანყება მეფის მთავრობის წინააღმდეგ, დემოკრატიული რესპუბლიკის მოსაპოვებლად, ისე უახლოეს წლებსაც სწორედ ამ ბატაკებლურ ომთან დაკავშირებით ევროპაში მოჰყვება ხალხთა აჯანყებანი პროლეტარიატის ხელმძღვანელობით ფინანსური კაპიტალის ძალაუფლების წინააღმდეგ, მსხვილი ბანკების წინააღმდეგ, კაპიტალისტების წინააღმდეგ, და ეს შერყევები არ შეიძლება სხვანაირად დამთავრდეს, თუ არა ბურჟუაზიის ექსპროპრიაციით, სოციალიზმის გამარჯვებით.

ჩვენ, მოხუცები, შეიძლება ვერ მოვესწროთ ამ მომავალი რევოლუციის გადამწყვეტ ბრძოლებს, მაგრამ მე ვფიქრობ, შემიძლია დიდი რწმენით გამოვთქვა იმედი, რომ ახალგაზრდობას, რომელიც ასე საუცხოოდ მუშაობს შვიეარიის და მთელი მსოფლიოს სოციალისტურ მოძრაობაში, წილად ხვდება ბედნიერება არათუ იბრძოლოს, არამედ გაიმარჯვოს კიდეეაც მომავალ პროლეტარულ რევოლუციაში.

„1905 წლის მანიფესტის გამოცხადების დღეა. ნაძალადევში მიტინგ ეწყობა. ცნობილი მენშევიკი ნოე რამიშვილი ტრიბუნაზე სდგას და „გამარჯვებით“ გაბრუებული სადღესასწაულო კილოთი ღაღადებს:— „ამიერიდან თვითმპყრობელობა აღარ არსებობს. თვითმპყრობელობა მოკვდა. რუსეთი შედის კონსტიტუციონურ-მონარქიულ სახელმწიფოთა რიგებში. ამიერიდან ჩვენი ლოზუნგი იქნება არა „ძირს თვითმპყრობელობა“, არამედ „ძირს მონარქია!“ ამას მოჰყვება რამოდენიმე ორატორი, რომლებიც ამასვე იმეორებენ. ხალხი ყველას გაცხარებით ტაშს უკრავს. ბოლოს ერთი ორატორი ასე აბოლოებს თავს სიტყვას: „ჩვენ არ გვინდა იარაღი, ძირს იარაღი!“ ხალხი ამასაც გაცხარებით ტაშს უკრავს... ამ დროს ტრიბუნაზე გამოდის ამხ. კობა (სტალინი): „თქვენ ერთი ცალი ჩვეულება გაქვთ, რომელიც პირში უნდა გითხრათ, იწყებს ის. ვინც უნდა გამოვიდეს, და რაც უნდა გითხრათ, ყველას სიხარულით და ტაშის ცემით ხვდებით. თქვენ გეუბნებიან „გაუმარჯოს თავისუფლებას“, ტაშს უკრავთ, „გაუმარჯოს რევოლუციას“, ტაშს უკრავთ: ეს კარგია. მაგრამ როცა გეუბნებიან „ძირს იარაღი“, ამასაც ტაშს უკრავთ. ეს რა რევოლუცია იქნება, რომ უიარაღოთ გაიმარჯვოს? ეს რა რევოლიუციონერია, ვინც იტყვის: „ძირს იარაღი“? ამის მთქმელი ორატორი, ალბათ, ტოლსტოის მიმდევარია და არა რევოლიუციონერი. და ვინც უნდა იყოს ამის მთქმელი, ეს რევოლიუციის, თავისუფლების, ხალხის მტერია“.

შეიქნა ჩოჩქოლი... „ვინ არის? რა შხამიანად ლაპარაკობს! არ მოგეწონათ, განა, იაკობინელის ენა?!“

კობა განაგრძობს: „რა გვესაჭიროება ჩვენ, რომ მართლა გავიმარჯვოთ? ამისათვის გვესაჭიროება სამი რამ. კარგად დაიხსომეთ და გაიგეთ: პირველი, ჩვენ გვესაჭიროება შეიარაღება. მეორე, შე-ი-არა-ღება! მესამე კიდევ და კიდევ შეიარაღება, შეიარაღება, შეიარაღება“ **(ტაში).**

გაისმის მქუხარე ტაში და ორატორიც ჩამოდის ტრიბუნიდან“.

(მ. ტორო შელიძე, გაზეთი „კომუნისტი“, № 294, 1929 წელი).

ოქტომბრის მანიფესტის შემდეგ მენშევიკებმა გაიძულეს კამპანია სახელმწიფო სათათბიროს მოწვევისათვის, აშკარად მოუწოდებდნენ მუშებს და გლეხებს წესრიგის აღდგენისაკენ, ანარქიულებისაკენ და რეფორმებისათვის კონსტიტუციური ბრძოლის ორგანიზაციისაკენ.

ამიერ-კავკასის ბოლშევიკებმა ოქტომბრის მანიფესტის შემდეგ კიდევ უფრო გაიძულეს ბრძოლა მენშევიზმის გამეკმლური ტაქტიკის გამოსაშკარავებლად და ცარიზმის წინააღმდეგ მუშათა და გლეხთა შეიარაღებული აჯანყების მოსაწყობად.

ამხ. სტალინის ხელმძღვანელობით რ. ს.-დ. მ. პ-ის კავკასიის კავშირის IV ბოლშევიკურ კონფერენციას, რომელზეც წარმოდგენილი იყვნენ ბაქოს, იმერეთ-სამეგრელოს, ტფილისის, ბათომის კომიტეტები და გურიის ჯგუფი, 1905 წლის ნოემბერს გამოაქვს გადაწყვეტილება, რომ ვაძლიერდეს ბრძოლა შეიარაღებული აჯანყების მოსამზადებლად და მოსაწყობად მეფის სათათბიროსათვის ბოიკოტის გამოსაცხადებლად, მუშათა და გლეხთა რევოლუციური ორგანიზაციების—საარჩევნო კომიტეტების, მოშათა დეპუტატების საბჭოების და გლეხთა რევოლუციური კომიტეტების — გასაშლელად და განსამტკიცებლად.

კონფერენციამ ერთხელ კიდევ ხაზი გაუსვა შეიარაღებული აჯანყების, როგორც ხალხის განთავისუფლების ერთადერთი საშუალების აუცილებლობას და დაჰგმო სახელმწიფო სათათბირო, როგორც რეაქციის განმტკიცების იარაღი.

(დასასრული იხ. მე-2 გვ.).

ლ. ბერია

1905 წლის რევოლუცია და ამიერ-კავკასიის ბოლშევიკები ამხანაგ სტალინის მეთაურობით*)

...ამიერ-კავკასიაში 1905 წლის რევოლუცია, ისევე როგორც მთელი რევოლუციური მოძრაობა, რუსეთის პროლეტარიატის რევოლუციური მოძრაობის უშუალო ზეგავლენით წარმოიშვა.

1905 წელს ამიერ-კავკასიაში ფართო გაქანება მიიღო მუშათა და გლეხთა რევოლუციურმა ბრძოლამ თვითმპყრობელობის წინააღმდეგ. რევოლუციური აღმავლობა დაიწყო 1904 წელს ბაქოს პროლეტარიატის დეკემბრის გაფიცვებით.

პოლიტიკური გაფიცვები მთელ ამიერ-კავკასიას მოეფინა.

ტფილისში 18 (31) იანვარს მოხდა ტფილისის პროლეტარიატის საყოველთაო გაფიცვა, რომელმაც დასაბამი მისცა საყოველთაო გაფიცვების ხანას: ბათომში, ჭიათურაში, ქუთაისში, სამტრედიაში და სხვა ქალაქებში.

ოფიციალური სტატისტიკით **1905 წელს ყოველ მუშაზე მოდიოდა გაფიცვა: ბაქოში—4,56-ჯერ, ტფილისს 4,49-ჯერ.** გაფიცვები, ბოლშევიკური ორგანიზაციების ხელმძღვანელობით, ჩვეულებრივად შეიარაღებულ დემონსტრაციებად და პოლიციასა და ჯართან მუშათა შეიარაღებულ შეტაკებებად გადაიქცეოდა ხოლმე.

რევოლუციის განსაკუთრებით დიდ აღმავლობას ვხედავთ ამიერ-კავკასიის სოფელში.

საქართველოს მთელ რიგ რაიონებში (ოზურგეთის, ზუგდიდის, სენაკის, გორის, დუშეთის, ტფილისისა და თელავის მაზრები), მეტადრე გურიაში (ოზურგეთის მაზრა), გლეხთა დიდი შეიარაღებული აჯანყებები ხდებოდა. გლეხთა რევოლუციური კომიტეტები—რევოლუციური გლეხობის შეიარაღებული აჯანყების ორგანოები, ახორციელებდნენ მემამულეთა მიწების ხელში ჩაგდებას, ყოველგვარი გადასახადების გაუქმებას. მემამულეთა, სამღვდელოების და მთავრობის დაწესებულებათა ბოიკოტს.

კავკასიაში შეიარაღებული ბრძოლის შესახებ სტატიაში: „თანამედროვე მდგომარეობა რუსეთში და მუშათა კლასის ტაქტიკა“ ლენინი სწერდა:

„ჩვენ გაგვისწრეს ამ მხრივ კავკასიამაც, პოლონეთმაც და ბალტიის ზარმაცმა, ე. ი. სწორედ ისეთმა ცენტრებმა, სადაც მიძრაობა ყველაზე მეტად გასცილდა ძველ ტერორს, სადაც აჯანყება ყველაზე უკეთესად არის მომზადებული, სადაც პროლეტარული ბრძოლის მასობრივი ხასიათი ყველაზე [illegible] და [illegible] ...“

(ლენინი, თხზ. ტომი IX, გვ. 27).

1904—1907 წლების პერიოდში ამხანაგი სტალინი, რომელიც ამიერ-კავკასიის ბოლშევიკთა საჭისთან დგას, უდიდეს თეორიულ-ორგანიზაციულ მუშაობას ეწევა. იგი ხელმძღვანელობს და წარმართავს მთელი ბოლშევიკური პრესის მუშაობას...

...ამხ. სტალინი თავის ნაშრომებში და სტატიებში აჩვენებს ბრძოლას მენშევიკების წინააღმდეგ, იცავს, ასაბუთებს და ჰქადაგებს ლენინურ მოძღვრებას პროლეტარული პარტიის შესახებ და ბოლშევიზმის ორგანიზაციულ პრინციპებს...

...პირველი რევოლუციის წლებში ამიერ-კავკასიის მუშათა და გლეხთა რევოლუციური მოძრაობის ყოველი ნაბიჯი ბოლშევიკების მიერ დაპყრობილია მენშევიკებთან შეუურიგებელ ბრძოლაში.

ამიერ-კავკასიის მენშევიკები, უარყოფდნენ რა რევოლუციის მამოძრავებელი ძალების და ამოცანის ხასიათის ბოლშევიკურ შეფასებას, გამოვიდნენ პროლეტარიატისა და გლეხობის რევოლუციურ-დემოკრატიული დიქტატურის ლოზუნგის წინააღმდეგ, ბურჟუაზიულ-დემოკრატიული რევოლუციის სოციალისტურში გადაზრდის წინააღმდეგ.

მენშევიკებმა გადაჭრით უარჰყვეს რევოლუციური მთავრობისა და საყოველთაო შეიარაღებული აჯანყების აუცილებლობა და მოითხოვეს: რევოლუციური თვითმმართველობის ორგანიზაცია, კავშირი ბურჟუაზიასთან, თვითმპყრობელობასთან კონსტიტუციურ-დემოკრატიული საშუალებებით ბრძოლა; პროლეტარიატისა და გლეხობის დიქტატურა კი ბლანკისტურ სქემად გამოაცხადეს...

...მენშევიკები რევოლუციის დასაწყისიდანვე მოითხოვდნენ და იცავდნენ საწარმომადგენლო დაწესებულების (სათათბიროს) მოწვევას და მისთვის მზარის დაჭერას.

ნ. ჟორდანიამ სტატიაში „საერო კრება და ჩვენი ტაქტიკა“ მოითხოვა ლიბერალურ-კონსტიტუციური ტაქტიკის გატარება რევოლუციაში, გადაჭრით უარჰყო შეიარაღებული აჯანყების მომზადების ტაქტიკა და წინადადებას იძლეოდა, რათა პროლეტარიატის პოლიტიკური ბრძოლის ცენტრად გამხდარიყო მეფის მთავრობის მიერ განზრახული საერო კრება...

როგორც კი მეფის მთავრობამ 1905 წლის 6 აგვისტოს ე. წ. ბულიგინის სათათბიროს მოწვევა გამოაცხადა, მენშევიკებმა მზარი დაუჭირეს სათათბიროში მონაწილეობას.

ამიერ-კავკასიის მენშევიკთა მეორე კონფერენციამ (1905 წლის აგვისტოს დამლევს) გადაჭრით დაუჭირა მზარი ბულიგინის სათათბიროს.

მენშევიკებმა აგვისტოს კონფერენციის შემდეგ გააჩაღეს კამპანია სათათბიროს შესანარჩუნებლად და მისთვის მზარის დასაჭერად, გადაჭრით გაილაშქრეს მუშათა და გლეხთა შეიარაღებული აჯანყების მომზადების წინააღმდეგ და ყოველნაირად აფერხებდნენ მასობრივ რევოლუციურ გამოსვლებს.

ამიერ - კავკასიის ბოლშევიკური ორგანიზაცია ერთადერთი პროლეტარული რევოლუციური პარტია იყო, რომელიც ამიერ-კავკასიაში რევოლუციას ხელმძღვანელობდა.

ბოლშევიკები რეგიონის დასაწყისიდანვე იცავენ და ატარებდნენ რევოლუციის ლენინურ სტრატეგიას და ტაქტიკას. ისინი იბრძოდნენ მუშათა და გლეხთა შეიარაღებული აჯანყების ორგანიზაციისათვის, რევოლუციის გამარჯვებისათვის, პროლეტარიატისა და გლეხობის რევოლუციურ-დემოკრატიული დიქტატურის დამყარებისათვის.

1905 წლის იანვარში კავკასიის კავშირის კომიტეტმა აუცილებლად მიიჩნია შეიარაღებული აჯანყების მიტანა თვითმპყრობელობაზე:

„რუსეთის რევოლუცია გარდუვალია, იგი ისევე გარდუვალია, როგორც გარდუვალია მზის ამოსვლა.

...ამ რევოლუციის მთავარ ძალებს წარმოადგენს ქალაქისა და სოფლის პროლეტარიატი, ხოლო მათი მედროშეა სოციალ-დემოკრატიული პარტია, და არა თქვენ, ბატონო ლიბერალებო...

როცა მეფის თვითმპყრობელობა ირყევა, ჩვენი მოვალეობაა მოვემზადოთ გადამწყვეტი იერიშისათვის“.

(საარქივო ფონდი № 158, 1905 წ., საქმე № 1287 ფურცელი 31).

კავკასიის კავშირის კომიტეტი დაუღალავად ეწეოდა პროპაგანდას და მოუწოდებდა მუშებს და გლეხებს შეიარაღებული აჯანყებისათვის:

„რევოლუციის ხელმძღვანელს, მის მეფოროშეს... რევოლუციის ნამდვილ სულიერსამდგმელს პროლეტარიატი წარმოადგენს...

...ახლა, როცა პროლეტარიატს რევოლუცია სწყურია, როცა მას შეგნებულად სურს უხელმძღვანელოს რევოლუციას, როცა მისი კლასობრივი ინტერესები მას წინამძღოლობას აკისრებენ,—პროლეტართა პარტიის მოვალეობაა მოაწყოს აჯანყების საქმე და ამით განუმტკიცოს ნიადაგი პროლეტარიატის ნამდვილ წინამძღოლობას“.

(იხ. კავკასიის კავშირის კომიტეტის 1905 წ. 26 მარტის პროკლამაცია).

კავკასიის კავშირის კომიტეტი იმავე პროკლამაციაში იკავდა ბურჟუაზიულ-დემოკრატიულ რევოლუციის სოციალისტურში გადაზრდის ლენინურ იდეას:

„ჩვენი პარტიის პირდაპირი მოვალეობაა მოაწყოს აჯანყება...

მხოლოდ მაშინ, როცა ჩვენი პარტია აჯანყებას მოაწყობს და მაშასადამე, პროლეტარიატი რევოლუციის ნამდვილ ხელმძღვანელად გამოვა, მხოლოდ მაშინ შეესძლებთ შესაფერისად გამოვიყენოთ ძველი წესების განადგურება, მხოლოდ მაშინ შეესძლებთ მკვიდრად განვმტკიცდეთ მომავალ თავისუფალ რუსეთში და ღირსეულად გავიკაფოთ გზა იმ „აღთქმული ქვეყნისაკენ“, რომელსაც სოციალისტური ცხოვრება ეწოდება“...

(კავშირის კომიტეტის 1905 წლის 26 მარტის პროკლამაცია).

ბოლშევიკურმა გაზეთმა „კავკასიელი რაბოჩი ლისტოკმა“ მოწინავე სტატიაში შემდეგნაირად ჩამოაყალიბა პროლეტარიატის რევოლუციური ამოცანები.

„1) გადამწყვეტი, თავგანწირული შეიარაღებული ბრძოლა, რაზედაც ჩვენ ზეგით ვილაპარაკეთ;

2) ამ „შეიარაღებული“ ბრძოლაში შექმნილი რევოლუციური არმია;

3) პროლეტარიატისა და გლეხობის დემოკრატიული დიქტატურა, ძლევამოსილი „შეიარაღებული“ შედეგად წამოყენებული დროებითი რევოლუციური მთავრობის სახით და

4) დამფუძნებელი კრება“...

(იხ. გაზეთი „კავკასიელი რაბოჩი ლისტოკ“ № 1, 1905 წელი).

მენშევიკები 1905 წლის აგვისტოდან, ლიბერალებთან ერთად, გულმოდგინე კამპანიას ატარებდნენ სახელმწიფო სათათბიროს მოსაწვევად და ამიერ-კავკასიაში ერობის შემოსაღებად.

ამიერ-კავკასიელი მენშევიკები თანმიმდევრობით ატარებდნენ რევოლუციის ჩაშლის გამეკმლურ ტაქტიკას, უსაზიზღრესად ღალატობდნენ რევოლუციურ ბრძოლას მოწყურებულ მუშებსა და გლეხებს, მოუწოდებდნენ მათ ბურჟუაზიასთან შეთანხმებისაკენ, მიყავდათ ისინი მთავრობასთან მოსალაპარაკებლად.

როგორც ცნობილია, მენშევიკთა ასეთი პოლიტიკის შედეგად 1905 წლის 29 აგვისტოს ტფილისის ქალაქის გამგეობის კედლებში და ყოფილ ერევნის მოედანზე მოხდა ტფილისის უიარაღო მუშათა სისხლიმღვრელი შეტაკება პოლიციასთან.

მენშევიკები სიხარულით და აღტაცებით შეეგებნენ მეფის 1905 წლის ოქტომბრის მანიფესტს, რომლითაც, მათი აზრით, იწყებოდა რუსეთის ბურჟუაზიულ-კონსტიტუციური წყობილების ეპოქა.

აი რას მოგვითხრობს ამხ. მ. ტორო შელიძე მენშევიკთა დამოკიდებულებაზე მეფის 1905 წლის 17 ოქტომბრის მანიფესტისადმი:

„1905 წლის მანიფესტის გამოცხადების დღეა. ნაძალადევში მიტინგ ეწყობა. ცნობილი მენშევიკი ნოე რამიშვილი ტრიბუნაზე სდგას და „გამარჯვებით“ გაბრუებული სადღესასწაულო კილოთი ღაღადებს:— „ამიერიდან თვითმპყრობელობა აღარ არსებობს. თვითმპყრობელობა მოკვდა. რუსეთი შედის კონსტიტუციონურ-მონარქიულ სახელმწიფოთა რიგებში. ამიერიდან ჩვენი ლოზუნგი იქნება არა „ძირს თვითმპყრობელობა“, არამედ „ძირს მონარქია!“ ამას მოჰყვება რამოდენიმე ორატორი, რომლებიც ამასვე იმეორებენ. ხალხი ყველას გაცხარებით ტაშს უკრავს. ბოლოს ერთი ორატორი ასე აბოლოებს თავს სიტყვას: „ჩვენ არ გვინდა იარაღი, ძირს იარაღი!“ ხალხი ამასაც გაცხარებით ტაშს უკრავს... ამ დროს ტრიბუნაზე გამოდის ამხ. კობა (სტალინი): „თქვენ ერთი ცალი ჩვეულება გაქვთ, რომელიც პირში უნდა გითხრათ, იწყებს ის. ვინც უნდა გამოვიდეს, და რაც უნდა გითხრათ, ყველას სიხარულით და ტაშის ცემით ხვდებით. თქვენ გეუბნებიან „გაუმარჯოს თავისუფლებას“, ტაშს უკრავთ, „გაუმარჯოს რევოლუციას“, ტაშს უკრავთ: ეს კარგია. მაგრამ როცა გეუბნებიან „ძირს იარაღი“, ამასაც ტაშს უკრავთ. ეს რა რევოლუცია იქნება, რომ უიარაღოთ გაიმარჯვოს? ეს რა რევოლიუციონერია, ვინც იტყვის: „ძირს იარაღი“? ამის მთქმელი ორატორი, ალბათ, ტოლსტოის მიმდევარია და არა რევოლიუციონერი. და ვინც უნდა იყოს ამის მთქმელი, ეს რევოლიუციის, თავისუფლების, ხალხის მტერია“.

შეიქნა ჩოჩქოლი... „ვინ არის? რა შხამიანად ლაპარაკობს! არ მოგეწონათ, განა, იაკობინელის ენა?!“

კობა განაგრძობს: „რა გვესაჭიროება ჩვენ, რომ მართლა გავიმარჯვოთ? ამისათვის გვესაჭიროება სამი რამ. კარგად დაიხსომეთ და გაიგეთ: პირველი, ჩვენ გვესაჭიროება შეიარაღება. მეორე, შე-ი-არა-ღება! მესამე კიდევ და კიდევ შეიარაღება, შეიარაღება, შეიარაღება“ **(ტაში).**

გაისმის მქუხარე ტაში და ორატორიც ჩამოდის ტრიბუნიდან“.

(მ. ტორო შელიძე, გაზეთი „კომუნისტი“, № 294, 1929 წელი).

ოქტომბრის მანიფესტის შემდეგ მენშევიკებმა გაიძულეს კამპანია სახელმწიფო სათათბიროს მოწვევისათვ

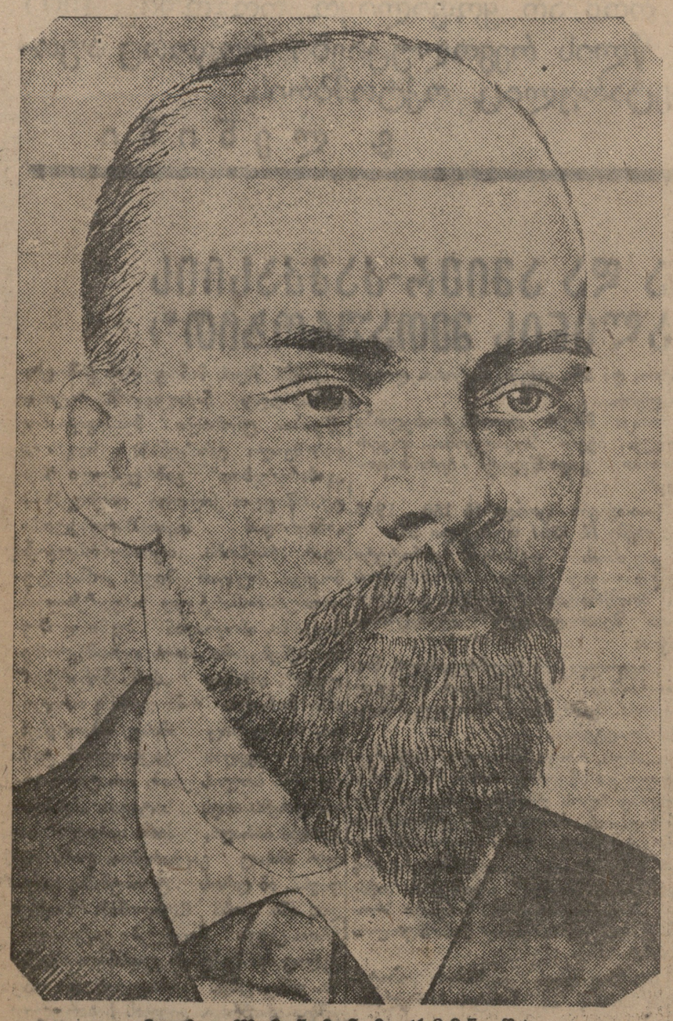

Ვ. Ი. ᲚᲔᲜᲘᲜᲘ (1905 Წ.)

Ი. Გ. ᲡᲢᲐᲚᲘᲜᲘ (1905 Წ.)

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

1905 წლის რევოლუციის 30 წლისთავი

ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲠᲘᲡ ᲨᲔᲘᲐᲠᲐᲦᲔᲑᲣᲚᲘ ᲐᲯᲐᲜᲧᲔᲑᲐ ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲨᲘ

ლონდონი. ბოლშევიკების პარტიის მესამე ყრილობა... თავმჯდომარეობს ვ. ი. ლენინი. მიმდინარეობს შეიარაღებული აჯანყების საკითხის განხილვა. მომხსენებელი ამხ. ლუნაჩარსკი ამბობს:

— ვინც ბრძოლისკენ მოუწოდებს, მან უნდა იცოდეს გაძღოლაც როგორც ხელმძღვანელმა. აუცილებელია განსაკუთრებული ჯგუფების მოწყობა იარაღის შესაძენად და განსაწილებლად, შეიარაღებული აჯანყების და მისი უშუალო ხელმძღვანელობის გეგმის გამომუშავება.

ლენინი ილაშქრებს მენშევიკების წინააღმდეგ: მათი „ბელადი"—აქსელროდი—ლაპარაკობს შეიარაღებული აჯანყების შესახებ, როგორც „ხალხის გაველურებული მასების აჯანყების" შესახებ. მენშევიკების რეზოლუციას აჯანყების შესახებ ლენინი შემდეგში უწოდებდა „რეზოლუციას შეიარაღებული აჯანყების **წინააღმდეგ**". მენშევიკები ფიქრობდნენ, რომ გლეხობას არ შეუძლია იყოს პროლეტარიატის მოკავშირე რევოლუციაში და ამით პროლეტარიატს წინასწარვე განუმზადებდნენ დამარცხებას.

კავკასიის გმირმა ბოლშევიკებმა, რომელნიც აჯანყებისთვის ამხედრებდნენ პროლეტარიატსა და გლეხობას, ყრილობაზე სთქვეს:

— ჩვენ დავიწყეთ შეიარაღებული ბრძოლების მოწყობა თვითეულ კომიტეტთან.

ბოლშევიკების კავკასიის საკავშირო კომიტეტი ამხ. **სტალინის** მეთაურობით აერთიანებს შეიარაღების მთელ მუშაობას ყველა რაიონში.

ყრილობამ დაადგინა: მომზადებულ იქნას მასები აჯანყებისათვის, მიიწეულ იქნას პროლეტარიატის ხელმძღვანელი როლი აჯანყებაში, გაძლიერდეს აჯანყებისათვის ტექნიკურ-საბრძო. მზადება.

პარტია ყრილობის ამ დადგენილებას მფელი ენერგიით ასრულებდა.

1905 წლის რ[illegible]ომბრის გაფიცვამ მოსკოვი მისი რევოლუციურობის, მასების საბრძოლო აქტიობის მიხედვით ერთერთი პირველი ადგილზე წამოაყენა ბოლშევიკების მოსკოვის კომიტეტი. გამეფდმებით [illegible]ა-ოარიოს, მოაწყო ყუ[illegible]არების სახელოსნო, ჰქმნიდა მებრძოლ რაზმებს. კომიტეტის განსაკუთრებულ ორგანიზაციაში მუშავდებოდა აჯანყების გეგმა.

„კონტრრევოლუციონერ - მენშევიკ[illegible]ტროოკის ამ დროს აკვიატებული ჰქონდა გაფიცვის ყოვლისშემძლეობის იდეა. შეიარაღებული აჯანყების ნაცვლად იგი წინადადებას იძლეოდა მხოლოდ გაფიცვას დავჯერებდით. იგი წინადადებას იძლეოდა მუშათა დეპუტატების საბჭოები— პროლეტარიატის აჯანყების ორგანონები — განგვიხილა მხოლოდ როგორც „თვითშმართველობის" ორგანონები.

1905 წლის ნოემბრის დამლევიდან ცარიზმი შეტევაზე გადასვლას იწყებს. პეტერბურგში 16 დეკემბერს მოახერხა მუშათა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის დაპატიმრება. 17 დეკემბერს მოსკოვში ჩამოვიდა ახალი გენერალ-გუბერნატორი ადმირალი დუბასოვი, რომელმაც უკრაინელი გლეხების აჯანყების დაუნდობელი დთრგუნვით გაითქვა სახელი.

მოსკოვის პროლეტარიატმა, რომელსაც ბოლშევიკები ხელმძღვანელობდნენ 1905 წლის 20 დეკემბერს გამოაცხადა ახალი საყოველთაო პოლიტიკური გაფიცვა, რომელიც 22 დეკემბერს შეიარაღებულ აჯანყებად უნდა [illegible]იქცეოდა. ამ დღეს, შუადღის სრულ 12 საათზე, ანბაურდა ქარხნებისა და ფაბრიკების ყველა საყვირი, დიხურა ყველა ფაბრიკა, ქარხანა, სახელოსნო, მაღაზია, გაჩერდნენ ტრამვაები, რკინიგზები.

პროლეტარიატი ქუჩებშია, მიტინგებზე საბრძოლო რევოლუციურ პრძანებათა მოლოდინში. მრავალი სამხედრო ნაწილი აჯანყებულია. ქარხნების სამეედლო და საზეინკლო სალამქროებში მუშები სჭედენ შუბებს, დანებს, ხანჯლებს.

დუბასოვმა და ჟანდარმებმა დაწყებულ მოძრაობას მიაყენეს პირველი ზიანი. დაპატიმრეს აჯანყების [illegible]ბოლშევიკური შტაბი, აჯანყების მრავალი ხელმძღვანელები, რომელთა ხელთ ეჭირათ ყველა ძაფი და ავშირი. მეორე ზიანი მტრებმა [illegible]ყენეს ჯარების მიერ „აქვარიუმის" თეატრში მუშათა უზარმაზარი კრების გარეკვით. კონტრრევოლუციამ მოსკოვში სამხედრო წესები გამოაცხადა. 22 დეკემბერს სერამოს არტილერიამ გაანადგურა ფიდლერის სასწავლებელი, რომელშიც აზზე მეტი რევოლუციონერი-რაზმელი იმყოფებოდა.

იმავე დამეს მოსკოვი დაიფარა ბარიკადების ხშირი ქსელით. ფანრისა და ტელეგრაფის წაქცეულ ბოძებს, ტრამვაისა და [illegible]ის ვაგონებს, ცარიელ ყუთებს, ურმებს, შეშას, ალაყაფის კარებს, აგლეკილ ლობეებს ხლართავდნენ მავთულით და აკეთებდნენ ბარიკადებს. ქალაქის სხვადასხვა ნაწილში გამოჩენილ სამხედრო ნაწილებს, განსაკუთრებით ცხენოსანნ[illegible] ჟანდარმებსა და კაზაკებს, ბარიკადებს ამოფარ[illegible]ბული და მათ მახლობლად მდებარე სახლებში მყოფი რაზმელები ტყვიას უშენდნენ.

მალე ბრძოლა გადაიქცა ნამდვილ რმად ჯარებსა და მოსკოვის მუშათა შორის. არტილერია ყუმბარებს ტენდა ბარიკადებს. ᲮᲝᲮᲐᲠᲔᲕᲘᲩᲘᲡ, „ᲫᲕᲔᲚᲗᲐ ᲛᲝᲜᲐᲡᲢᲠᲘᲡ" ᲙᲝᲛᲭᲘᲒᲝᲜᲓᲐᲜ ᲔᲡᲠᲝᲓᲜᲔᲜ ᲧᲕᲘᲚᲐ ᲛᲔᲖᲝᲑᲔᲚᲘ ᲥᲣᲩᲘᲡ. ᲔᲡᲠᲝᲓᲜᲔᲜ ᲢᲧᲕᲘᲐᲛᲤᲠᲗᲥᲘᲕᲔᲑᲡ, ᲑᲐᲠᲑᲐᲖᲔᲑᲡ. ᲧᲣᲛᲑᲐᲠᲔᲑᲡ ᲣᲨᲔᲜᲓᲜᲔᲜ ᲪᲐᲚᲙᲘᲣᲚ ᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲡ. ᲜᲘᲜᲔᲠᲒᲘᲣᲚᲘ ᲠᲐᲖᲛᲔᲚᲔᲑᲘ ᲢᲧᲕᲘᲡ ᲣᲨᲔᲜᲓᲐᲜ ᲓᲐᲠᲘᲙᲐᲓᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲜ ᲡᲮᲕᲔᲑᲖᲔ ᲒᲐᲓᲐᲓᲘᲓᲜᲔᲜ, ᲮᲝᲚᲝ ᲠᲝᲛᲚᲐᲛᲘᲗ ᲓᲐᲜᲐᲠᲘᲒᲠᲘᲣᲚᲘ ᲑᲐᲠᲘᲙᲐᲓᲔᲑᲘᲡ ᲜᲐᲪᲕᲚᲐᲓ ᲐᲮᲚᲔᲑᲡ ᲐᲨᲔᲜᲔᲑᲓᲜᲔᲜ.

აჯანყება ყველა რაიონს მოედო. მათ შორის ყველაზე მტკიცე აღმოჩნდა პრესნია და იაზანისა და იაროსლავლის სადგურების რაიონი.

აჯანყების ჩასაქრობად მეფემ გადაწყვიტა გაეგზავნა მოსკოვში ერთი მისი ერთგული გვარდიის პოლკოვანი—სემიონოვის პოლკი. სემიონოველთა გამოჩენამ მოსკოვში გადაწყვიტა აჯანყების ბედი.

პრესნიას რაზმელთა გმირული წინააღმდეგობა სძლია არტილერიის ცეცხლით მთელი რაიონის განადგურებამ. იწოდა მუშათა სახლები, შმიდტის რევოლუციური ფაბრიკა, პროხოროვის მანუფაქტურის ცალკეული შენობები და სხვა შენობანი. 29 დეკემბერს პრესნიას შემოეკრა ჯარების რკინის ალყა. ჯარები სასტიკად უსწორდებოდნენ მოსახლეობას. რაზმელები არალეგალურ მდგომარეობაზე გადავიდნენ.

აჯანყება ჩაქრეს. მენშევიკი პლეხანოვი გაიძახოდა:

— ხელი არ უნდა მოგეკიდათ იარაღისთვის!

ლენინი უპასუხებდა:

— პირიქით, უფრო გაბედულად. ენერგიულად და შეუპოვრობით უნდა მოგეკიდათ ხელი იარაღისთვისო..

მოსკოვის აჯანყება ცალკეული არ იყო. ამავე დროს აჯანყდნენ გორლოვკის მაღაროელები. დონბასში, ციმბირის, კავკასიის, ბალტიის მხარის, პოლონეთის მთელი რიგი ქალაქების მუშები. მრავალ რაიონში ხდებოდა გლეხთა აჯანყებანი.

მეფის რუსეთის პროლეტარიატმა და გლეხობამ ამ აჯანყებებში იხილეს თავისი რევოლუციური ძალა. ისინი მიხვდნენ, რომ მტრის—ცარიზმის, მემამულეების, ბურჟუაზიის —დაძლევა შეიძლება მხოლოდ მედგარეკ სისტემიანი, თავგანწირული ბრძოლით.

მასებმა ბოლშევიკების ხელმძღვანელობით 12 წლის შემდეგ გაიმარჯვეს, სძლიეს მტრის წინააღმდეგობა სამოქალაქო ომში და მოიპოვეს უფლება და შესაძლებლობა აშენონ სოციალიზმი, იბრძოლონ ბედნიერი და სასიხარულო ცხოვრებისათვის.

Ა. ᲨᲔᲡᲢᲐᲙᲝᲕᲘ.

ᲛᲔᲛᲐᲛᲣᲚᲘᲡ ᲙᲐᲠᲛᲘᲓᲐᲛᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲓᲒᲣᲠᲔᲑᲐ ᲐᲯᲐᲜᲧᲔᲑᲣᲚᲘ ᲒᲚᲔᲮᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲔᲠ

ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲓᲔ�პᲣᲢᲐᲢᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲑᲭᲝᲔᲑᲘ

მუშათა დეპუტატების პირველი საბჭოები წარმოიშვნენ 1905 წელს ([illegible]არიზმის, ბურჟუაზიის და მემამულეთა წინააღმდეგ მუშათა კლასის გაფიფრებული რევოლუციური ბრძოლის პირობებში. „ბრძოლის ცეცხლში, — ამბობდა ლენინი, — წარმოიშვნენ თავისებური მასობრივი ორგანიზაციები: მუშათა დეპუტატების ცნობილი საბჭოები, ყველა ფაბრიკის დელეგატთა კრებები. მუშათა დეპუტატების ეს საბჭოები რუსეთის რამდენიმე ქალაქში უფრო ადრე, უფრო მეტად იწყებდნენ დროებითი მთავრობის როლის, აჯანყებათა ორგანოებისა და ხელმძღვანელების როლის შესრულებას"

ᲚᲔᲜᲘᲜ-ᲡᲢᲐᲚᲘᲜᲘᲡ ᲞᲐᲠᲢᲘᲐ ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲓᲔ�პᲣᲢᲐᲢᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲑᲭᲝᲔᲑᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝᲨᲝᲜᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲓᲦᲔᲔᲑᲘ ᲓᲐᲜ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘ ᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲑᲐ ᲐᲠᲘᲜᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲔ ᲬᲚᲘᲡ ᲗᲔᲛᲐᲖᲔ. ᲛᲘᲡᲘ ᲐᲠᲡᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲝᲛᲓᲘᲜᲐᲠᲔᲝᲑᲐ ᲓᲐ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲐ ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲙᲚᲐᲡᲘᲡ ᲓᲐ ᲒᲚᲔᲮᲗᲐ ᲠᲔᲕᲝᲚᲣᲪᲘᲣᲠᲘ ᲠᲝᲚᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐᲡ.

1905 ᲬᲚᲘᲡ ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠ�გᲘᲡ, ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ, ᲘᲕᲐᲜᲝᲕᲝ-ᲕᲝᲜᲡᲔᲡᲔᲜᲡᲙᲘᲡ, ᲮᲐᲠᲙᲝᲕᲘᲡ, ᲝᲓᲔᲡᲘᲡ ᲓᲐ ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲗᲝᲒᲘᲠᲗ ᲡᲮᲕᲐ ᲡᲐᲛᲠᲔᲬᲘᲤᲝ ᲪᲔᲜᲢᲠᲔᲑᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲛᲓᲔᲒ. ᲞᲠᲝᲚᲔᲢᲐᲠᲘᲐᲢᲘᲡ ᲞᲐᲠᲢᲘᲐ ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲓᲔᲪᲔᲛᲑᲠᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲔ ᲬᲚᲘᲡ ᲗᲔᲛᲐᲖᲔ ᲒᲐᲐᲤᲗᲠᲘᲚᲔᲑᲓᲐ ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲞᲝᲚᲙᲘ. 29 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲡ ᲞᲠᲔᲡᲜᲘᲐᲡ ᲨᲔᲛᲝᲔᲙᲠᲐ ᲯᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲠᲙᲘᲜᲘᲡ ᲐᲚᲧᲐ. ᲯᲐᲠᲔᲑᲘ ᲡᲐᲡᲢᲘᲙᲐᲓ ᲣᲡᲬᲠᲝᲠᲓᲔᲑᲝᲓᲜᲔᲜ ᲛᲝᲡᲐᲮᲚᲔᲝᲑᲐᲡ. ᲠᲐᲖᲛᲔᲚᲔᲑᲘ ᲐᲠᲐᲠᲔᲒᲐᲚᲣᲠ ᲛᲓᲒᲝᲛᲐᲠᲔᲝᲑᲐᲖᲔ ᲒᲐᲓᲐᲕᲘᲓᲜᲔᲜ.

ᲐᲯᲐᲜᲧᲔᲑᲐ ᲩᲐᲥᲠᲔᲡ. ᲛᲔᲛᲤᲠᲘᲚᲘ ᲞᲚᲔᲮᲐᲜᲝᲕᲘ ᲐᲛᲑᲝᲑᲓᲐ:

— ᲩᲕᲔᲜ ᲓᲐᲕᲘᲬᲧᲔᲗ ᲨᲔᲘᲐᲠᲐᲦᲔᲑᲣᲚᲘ ᲑᲠᲫᲝᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲬᲧᲝᲑᲐ ᲗᲕᲘᲗᲔᲣᲚ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲗᲗᲐᲜ.

ᲑᲝᲚᲨᲔᲕᲘᲙᲔᲑᲘᲡ ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲘᲡ ᲡᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲝᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘ ᲐᲛᲑ. ᲡᲢᲐᲚᲘᲜᲘᲡ მეთაურობით აერთიანებს შეიარაღების მთელ მუშაობას ყველა რაიონში.

ყრილობამ დაადგინა: მომზადებულ იქნას მასები აჯანყებისათვის, მიიწეულ იქნას პროლეტარიატის ხელმძღვანელი როლი აჯანყებაში, გაძლიერდეს აჯანყებისათვის ტექნიკურ-საბრძო. მზადება.

პარტია ყრილობის ამ დადგენილებას მფელი ენერგიით ასრულებდა.

1905 წლის [illegible]ომბრის გაფიცვამ მოსკოვი მისი რევოლუციურობის, მასების საბრძოლო აქტიობის მიხედვით ერთერთ პირველი ადგილზე წამოაყენა ბოლშევიკების მოსკოვის კომიტეტი. გამეფდმებით [illegible]ა-ოარიოს, მოაწყო ყუ[illegible]არების სახელოსნო, ჰქმნიდა მებრძოლ რაზმებს. კომიტეტის განსაკუთრებულ ორგანიზაციაში მუშავდებოდა აჯანყების გეგმა.

„კონტრრევოლუციონერ - მენშევიკ[illegible]ტროოკის ამ დროს აკვიატებული ჰქონდა გაფიცვის ყოვლისშემძლეობის იდეა. შეიარაღებული აჯანყების ნაცვლად იგი წინადადებას იძლეოდა მხოლოდ გაფიცვას დავჯერებდით. იგი წინადადებას იძლეოდა მუშათა დეპუტატების საბჭოები— პროლეტარიატის აჯანყების ორგანონები — განგვიხილა მხოლოდ როგორც „თვითშმართველობის" ორგანონები.

1905 წლის ნოემბრის დამლევიდან ცარიზმი შეტევაზე გადასვლას იწყებს. პეტერბურგში 16 დეკემბერს მოახერხა მუშათა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის დაპატიმრება. 17 დეკემბერს მოსკოვში ჩამოვიდა ახალი გენერალ-გუბერნატორი ადმირალი დუბასოვი, რომელმაც უკრაინელი გლეხების აჯანყების დაუნდობელი დთრგუნვით გაითქვა სახელი.

მოსკოვის პროლეტარიატმა, რომელსაც ბოლშევიკები ხელმძღვანელობდნენ 1905 წლის 20 დეკემბერს გამოაცხადა ახალი საყოველთაო პოლიტიკური გაფიცვა, რომელიც 22 დეკემბერს შეიარაღებულ აჯანყებად უნდა [illegible]იქცეოდა. ამ დღეს, შუადღის სრულ 12 საათზე, ანბაურდა ქარხნებისა და ფაბრიკების ყველა საყვირი, დიხურა ყველა ფაბრიკა, ქარხანა, სახელოსნო, მაღაზია, გაჩერდნენ ტრამვაები, რკინიგზები.

პროლეტარიატი ქუჩებშია, მიტინგებზე საბრძოლო რევოლუციურ პრძანებათა მოლოდინში. მრავალი სამხედრო ნაწილი აჯანყებულია. ქარხნების სამეედლო და საზეინკლო სალამქროებში მუშები სჭედენ შუბებს, დანებს, ხანჯლებს.

დუბასოვმა და ჟანდარმებმა დაწყებულ მოძრაობას მიაყენეს პირველი ზიანი. დაპატიმრეს აჯანყების [illegible]ბოლშევიკური შტაბი, აჯანყების მრავალი ხელმძღვანელები, რომელთა ხელთ ეჭირათ ყველა ძაფი და ავშირი. მეორე ზიანი მტრებმა [illegible]ყენეს ჯარების მიერ „აქვარიუმის" თეატრში მუშათა უზარმაზარი კრების გარეკვით. კონტრრევოლუციამ მოსკოვში სამხედრო წესები გამოაცხადა. 22 დეკემბერს სერამოს არტილერიამ გაანადგურა ფიდლერის სასწავლებელი, რომელშიც აზზე მეტი რევოლუციონერი-რაზმელი იმყოფებოდა.

იმავე დამეს მოსკოვი დაიფარა ბარიკადების ხშირი ქსელით. ფანრისა და ტელეგრაფის წაქცეულ ბოძებს, ტრამვაისა და [illegible]ის ვაგონებს, ცარიელ ყუთებს, ურმებს, შეშას, ალაყაფის კარებს, აგლეკილ ლობეებს ხლართავდნენ მავთულით და აკეთებდნენ ბარიკადებს. ქალაქის სხვადასხვა ნაწილში გამოჩენილ სამხედრო ნაწილებს, განსაკუთრებით ცხენოსანნ[illegible] ჟანდარმებსა და კაზაკებს, ბარიკადებს ამოფარ[illegible]ბული და მათ მახლობლად მდებარე სახლებში მყოფი რაზმელები ტყვიას უშენდნენ.

მალე ბრძოლა გადაიქცა ნამდვილ რმად ჯარებსა და მოსკოვის მუშათა შორის. არტილერია ყუმბარებს ტენდა ბარიკადებს. ᲮᲝᲮᲐᲠᲔᲕᲘᲩᲘᲡ, „ᲫᲕᲔᲚᲗᲐ ᲛᲝᲜᲐᲡᲢᲠᲘᲡ" ᲙᲝᲛᲭᲘᲒᲝᲜᲓᲐᲜ ᲔᲡᲠᲝᲓᲜᲔᲜ ᲧᲕᲘᲚᲐ ᲛᲔᲖᲝᲑᲔᲚᲘ ᲥᲣᲩᲘᲡ. ᲔᲡᲠᲝᲓᲜᲔᲜ ᲢᲧᲕᲘᲐᲛᲤᲠᲗᲥᲘᲕᲔᲑᲡ, ᲑᲐᲠᲑᲐᲖᲔᲑᲡ. ᲧᲣᲛᲑᲐᲠᲔᲑᲡ ᲣᲨᲔᲜᲓᲜᲔᲜ ᲪᲐᲚᲙᲘᲣᲚ ᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲡ. ᲜᲘᲜᲔᲠᲒᲘᲣᲚᲘ ᲠᲐᲖᲛᲔᲚᲔᲑᲘ ᲢᲧᲕᲘᲡ ᲣᲨᲔᲜᲓᲐᲜ ᲓᲐᲠᲘᲙᲐᲓᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲜ ᲡᲮᲕᲔᲑᲖᲔ ᲒᲐᲓᲐᲓᲘᲓᲜᲔᲜ, ᲮᲝᲚᲝ ᲠᲝᲛᲚᲐᲛᲘᲗ ᲓᲐᲜᲐᲠᲘᲒᲠᲘᲣᲚᲘ ᲑᲐᲠᲘᲙᲐᲓᲔᲑᲘᲡ ᲜᲐᲪᲕᲚᲐᲓ ᲐᲮᲚᲔᲑᲡ ᲐᲨᲔᲜᲔᲑᲓᲜᲔᲜ.

აჯანყება ყველა რაიონს მოედო. მათ შორის ყველაზე მტკიცე აღმოჩნდა პრესნია და იაზანისა და იაროსლავლის სადგურების რაიონი.

აჯანყების ჩასაქრობად მეფემ გადაწყვიტა გაეგზავნა მოსკოვში ერთი მისი ერთგული გვარდიის პოლკოვანი—სემიონოვის პოლკი. სემიონოველთა გამოჩენამ მოსკოვში გადაწყვიტა აჯანყების ბედი.

პრესნიას რაზმელთა გმირული წინააღმდეგობა სძლია არტილერიის ცეცხლით მთელი რაიონის განადგურებამ. იწოდა მუშათა სახლები, შმიდტის რევოლუციური ფაბრიკა, პროხოროვის მანუფაქტურის ცალკეული შენობები და სხვა შენობანი. 29 დეკემბერს პრესნიას შემოეკრა ჯარების რკინის ალყა. ჯარები სასტიკად უსწორდებოდნენ მოსახლეობას. რაზმელები არალეგალურ მდგომარეობაზე გადავიდნენ.

აჯანყება ჩაქრეს. მენშევიკი პლეხანოვი გაიძახოდა:

— ხელი არ უნდა მოგეკიდათ იარაღისთვის!

ლენინი უპასუხებდა:

— პირიქით, უფრო გაბედულად. ენერგიულად და შეუპოვრობით უნდა მოგეკიდათ ხელი იარაღისთვისო..

მოსკოვის აჯანყება ცალკეული არ იყო. ამავე დროს აჯანყდნენ გორლოვკის მაღაროელები. დონბასში, ციმბირის, კავკასიის, ბალტიის მხარის, პოლონეთის მთელი რიგი ქალაქების მუშები. მრავალ რაიონში ხდებოდა გლეხთა აჯანყებანი.

მეფის რუსეთის პროლეტარიატმა და გლეხობამ ამ აჯანყებებში იხილეს თავისი რევოლუციური ძალა. ისინი მიხვდნენ, რომ მტრის—ცარიზმის, მემამულეების, ბურჟუაზიის —დაძლევა შეიძლება მხოლოდ მედგარეკ სისტემიანი, თავგანწირული ბრძოლით.

მასებმა ბოლშევიკების ხელმძღვანელობით 12 წლის შემდეგ გაიმარჯვეს, სძლიეს მტრის წინააღმდეგობა სამოქალაქო ომში და მოიპოვეს უფლება და შესაძლებლობა აშენონ სოციალიზმი, იბრძოლონ ბედნიერი და სასიხარულო ცხოვრებისათვის.

Ა. ᲨᲔᲡᲢᲐᲙᲝᲕᲘ.

ᲔᲛ. ᲘᲐᲠᲝᲡᲚᲐᲕᲡᲙᲘ

ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲨᲔᲘᲐᲠᲐᲦᲔᲑᲣᲚᲘ ᲘᲛᲔᲠᲘᲨᲘ

1905 წლის 18 (5) დეკემბერს მოსკოვის საწარმოთა წარმომადგენლების კონფერენციამ, რომელიც ბოლშევიკებმა მოაწყეს ფიდლერის სასწავლებელში, შეიარაღებული აჯანყების საკითხზე, გამოიტანა ეროსულოვანი გადაწყვეტილება — დაგვეწყო საყოველთაო პოლიტიკური გაფიცვა იმ ანგარიშით, რომ იგი შეიარაღებულ აჯანყებად გადაგვექცია.

ᲐᲛ ᲙᲝᲜᲤᲔᲠᲔᲜᲪᲘᲐᲡ ᲬᲘᲜ ᲣᲛᲪᲝᲠᲔᲓᲐ ᲙᲠᲔᲑᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲥᲐᲠᲮᲜᲔᲑᲘᲡ, ᲡᲐᲓᲐᲪ ᲐᲒᲠᲔᲗᲔᲑᲓᲜᲔᲜ ᲘᲗᲔᲠᲔᲑᲓᲜᲔᲜ ᲧᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲗᲣ ᲠᲐ ᲒᲕᲔᲥᲐᲡᲣᲮᲜᲐ ᲛᲔᲤᲘᲡ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲬᲕᲔᲕᲘᲗ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠ ᲛᲘᲪᲔᲛᲣᲚᲐ ᲐᲠᲐᲤᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲪᲔᲛᲐ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲛᲘᲡᲘ ᲡᲐᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲐ ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚᲘ ᲘᲧᲝ ᲐᲠᲐᲤᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲪᲔᲛᲐ. ᲛᲔᲤᲔᲡ ᲛᲘᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲓᲐ ᲠᲕᲐ ᲡᲐᲛᲘ ᲜᲐᲬᲘᲚᲘ. ᲛᲔᲤᲔᲡ ᲛᲘᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲐᲡ ᲣᲜᲓᲐ ᲰᲥᲝᲜᲓᲐ ᲛᲘᲗᲘᲜᲒᲘ ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲛᲔᲤᲔᲡ ᲛᲘᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲛᲓᲔᲒ ᲒᲐᲛᲝᲡᲕᲚᲐ ᲘᲒᲘ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲤᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲪᲔᲛᲐ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲐᲛᲘᲗᲘᲡ ᲠᲔᲕᲝᲚᲣᲪᲘᲐ ᲐᲠᲐ ᲨᲔᲣᲫᲚᲘᲐ ᲘᲧᲝᲡ ᲞᲠᲝᲚᲔᲢᲐᲠᲘᲐᲢᲘᲡ ᲛᲝᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔ ᲠᲔᲕᲝᲚᲣᲪᲘᲐᲨᲘ ᲓᲐ ᲐᲛᲘᲗ ᲞᲠᲝᲚᲔᲢᲐᲠᲘᲐᲢᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲛᲓᲔᲒ ᲒᲐᲓᲐᲒᲔᲓᲐ ᲠᲔᲕᲝᲚᲣᲪᲘᲣᲠᲘ ᲐᲠᲛᲘᲐ ᲓᲐ ᲓᲠᲝᲔᲑᲘᲗᲘ ᲠᲔᲕᲝᲚᲣᲪᲘᲣᲠᲘ ᲛᲝᲛᲐᲕᲠᲝᲑᲐ...

...ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲘᲡ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘ ᲓᲐᲣᲞᲚᲐᲕᲐᲓ ᲒᲐᲜᲣᲛᲐᲠᲢᲐᲕᲓᲐ ᲛᲣᲨᲔᲑᲡᲐ ᲓᲐ ᲒᲚᲔᲮᲔᲑᲡ ᲠᲔᲕᲝᲚᲣᲪᲘᲘᲡ ᲐᲛᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲝᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲛᲓᲔᲒ. ᲛᲔᲜᲨᲕᲘᲙᲔᲑᲘᲡ ᲠᲔᲖᲝᲚᲣᲪᲘᲐᲡ ᲐᲯᲐᲜᲧᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲚᲔᲜᲘᲜᲘ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘ ᲬᲐᲜᲐᲬᲔᲠᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲣᲚᲘ: „ᲐᲯᲐᲜᲧᲔᲑᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲛᲓᲔᲒ ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚᲘ ᲘᲧᲝ ᲐᲠᲐᲤᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲪᲔᲛᲐ ᲠᲔᲕᲝᲚᲣᲪᲘᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲛᲓᲔᲒ ᲒᲐᲜᲡᲐᲙᲣᲗᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲪᲔᲛᲐ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲣᲚᲘ ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲞᲝᲚᲙᲘ. ᲡᲘᲛᲘᲝᲜᲝᲕᲘᲡᲗᲐ ᲒᲐᲛᲛᲘᲠᲜᲐᲛ ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲨᲘ ᲒᲐᲓᲐᲬᲧᲕᲔᲢᲐ ᲐᲯᲐᲜᲧᲔᲑᲘᲡ ᲑᲔᲓᲘ.

ᲞᲠᲔᲡᲜᲘᲐᲡ ᲠᲐᲖᲛᲔᲚᲔᲗᲐ ᲒᲛᲘᲠᲣᲚᲘ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲛᲓᲔᲒᲝᲑᲐ ᲡᲚᲫᲚᲘᲐ ᲐᲠᲢᲘᲚᲔᲠᲘᲘᲡ ᲪᲔᲪᲮᲚᲘᲗ ᲛᲗᲔᲚᲘ ᲠᲐᲘᲝᲜᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲓᲒᲣᲠᲔᲑᲐᲛ. ᲘᲬᲝᲓᲐ ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲘ, ᲨᲛᲘᲓᲢᲘᲡ ᲠᲔᲕᲝᲚᲣᲪᲘᲣᲠᲘ ᲤᲐᲑᲠᲘᲙᲐ, ᲞᲠᲝᲮᲝᲠᲝᲕᲘᲡ ᲛᲐᲜᲣᲤᲐᲥᲢᲣᲠᲘᲡ ᲪᲐᲚᲙᲔᲣᲚᲘ ᲨᲔᲜᲝᲑᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲡᲮᲕᲐ ᲨᲔᲜᲝᲑᲐᲜᲘ. 29 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲡ ᲞᲠᲔᲡᲜᲘᲐᲡ ᲨᲔᲛᲝᲔᲙᲠᲐ ᲯᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲠᲙᲘᲜᲘᲡ ᲐᲚᲧᲐ. ᲯᲐᲠᲔᲑᲘ ᲡᲐᲡᲢᲘᲙᲐᲓ ᲣᲡᲬᲠᲝᲠᲓᲔᲑᲝᲓᲜᲔᲜ ᲛᲝᲡᲐᲮᲚᲔᲝᲑᲐᲡ. ᲠᲐᲖᲛᲔᲚᲔᲑᲘ ᲐᲠᲐᲠᲔᲒᲐᲚᲣᲠ ᲛᲓᲒᲝᲛᲐᲠᲔᲝ

ფარმატეზითი მუშაოზისათვის მთელი რიგი ოლქეზის, მხარეეზის და რესპუბლიკეზის ხელმძღვანელთა ლენინის ორდენით დაჯილდოეზის შესახებ

ს. ს. რ. კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილება

ს. ს. რ. კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი **ადგენს:**

სოფლის მეურნეობისა და მრეწველობის დარგში განსაკუთრებული წარმატებებისათვის და სოფლის მეურნეობაში სახელმწიფო გეგმების გადაჭარბებით შესრულებისათვის,

ამხ. ს. ვ. კოსიორი

დაჯილდოებულ იქნან ლენინის ორდენით

1. უკრაინის კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. **ს. ვ. კოსიორი** და უკრაინის ს. ს. რესპუბლიკის სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე ამხ. **ვ. ვ. ლიუბჩენკო.**

2. უკრაინის კ. ვ. (ბ) ხარკოვის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. **ნ. ნ. დუმჩენკო.**

3. უკრაინის კ. პ. (ბ) ვინიცის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. **ვ. ი. ჩერნიავსკი** და საბჭოების ვინიცის საოლქო აღმასკომის თავმჯდომარე ამხ. **ა. ლ. ტრილისკი.**

4. უკრაინის კ. ვ. (ბ) კიევის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. **ბ. ბ. ხანჯიანი** და საბჭოების კიევის საოლქო აღმასკომის თავმჯდომარე ამხ. **მ. ს. პეტროვსკის.**

ამხ. ბ. ბ. ხანჯიანი

5. უკრაინის კ. ვ. (ბ) დონეცის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. **ს. ა. სარქისოვი** და საბჭოების დონეცის საოლქო აღმასკომის თავმჯდომარე ამხ. **ნ. ბ. იბანოვი.**

6. უკრაინის კ. ბ. (ბ) დნეპროპეტროვსკის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. **ბ. ბ. ხატაევიჩი** და საბჭოების დნეპროპეტროვსკის საოლქო აღმასკომის თავმჯდომარე ამხ. **ი. ა. გავრილოვი.**

7. მოლდავიის ა. ს. ს. რ. სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე ამხ. **ბ. ი. სტარი.**

8. სომხეთის კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. **ა. ბ. ხანჯიანი** და სომხეთის სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე ამხ. **ა. გულოიანი.**

9. პარტიის აჭარისტანის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. **ა. ბ. გეურკოვი,** და აჭარისტანის ა. ს. ს. რ. ცაკის თავმჯდომარე ამხ. **ზ. დ. ლოგინოვი.**

10. საკ. კ. პ. (ბ) აზოვ-შავიზღვის სამხარეო კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. **ბ. ა. შებოლდაევი.** და საბჭოების აზოვ-შავიზღვის სამხარეო აღმასკომის თავმჯდომარე ამხ. **ვ. ფ. ლარინი.**

11. საკ. კ. პ. (ბ) ჩრდილო-კავკასიის სამხარეო კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. **ე. ზ. ეიდოკი-**

ამხ. ა. ბ. ბოჩარაკოვი

ამხ. ზ. დ. ლოგინოვი

მოვი და საბჭოების ჩრდილო-კავკასიის სამხარეო აღმასკომის თავმჯდომარე ამხ. **ი. ნ. პივოვაროვი.**

12. საკ. კ. პ. (ბ) სვერდლოვსკის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. **ი. დ. კაბაკოვი** და საბჭოების სვერდლოვსკის საოლქო აღმასკომის თავმჯდომარე ამხ. **ვ. ფ. ბოლოვინი.**

13 საკ. კ. პ. (ბ) ჩელიაბინსკის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. **ძ. ვ. რინდინი** და საბჭოების ჩელიაბინსკის საოლქო აღმასკომის თავმჯდომარე ამხ. **ვ. ა. სოვეტნიკოვი.**

14. უზბეკისტანის კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. **ა. ი. იკრამოვი** და უზბეკისტანის ს. ს. რესპუბლიკის სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე ამხ. **ფაიზულა ხოჯაევი.**

15. თურქმენისტანის კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. **ი. ა. პოკოკი** და თურქმენისტანის ს. ს. რ. სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე ამხ. **ჯ. ს. ატაბაევი.**

16. ტაჯიკისტანის კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. **ო. კ. შადენი** და ტაჯიკისტანის ს. ს. რესპუბლიკის სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე ამხ. **ა. ბ. ბოყოროვი.**

17. საკ. კ. პ. (ბ) ყაზაკეთის სამხარეო კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. **ლ. ი. მირზოიანი** და

ამხ. პ. პ. პოსტიშევი

ყაზაკეთის ა. ს. ს. რ. სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე ამხ. **უ. დ. ისაევი.**

18. საკ. კ. პ. (ბ) ყირიმ-ყალთაკიის პირველი მდივანი ამხ. **ი. ს. ალიევი** და ყირიმ-ყალთაკიის ა. ს. ს. რ. სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე ამხ. **დ. ა. ბაბანოვი.**

19 საკ. კ. პ. (ბ) დასავლეთის ოლქის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. **ი. პ. რუმიანცევი** და საბჭოების დასავლეთის საოლქო აღმასკომის თავმჯდომარე ამხ. **ბ. დ. რაბინოვიჩი.**

20. საკ. კ. პ. (ბ) კალინინის ოლქის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. **ბ. ე. მიხაილოვი** და საბჭოების კალინინის საოლქო აღმასკომის თავმჯდომარე ამხ. **ბ. ფ. ივანოვი.**

ამხ. ა. გულოიანი

ს. ს. რ. კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. კალინინი.

ს. ს. რ. კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი: ი. აბულოვი.

მოსკოვი, კრემლი.

20 დეკემბერი, 1935 წ.

უზბეკისტანის, ყაზაკეთისა და ყარა-ყალთაკიის ოლქების, ოლქების, ავტონომიური რესპუბლიკების, ეროვნული ოლქების, ავტონომიური ოლქების, ეროვნული ოლქების, ეროვნული ოლქების, ეროვნული

საომარი მოქმედებანი აბისინიაში

ლონდონი, 20 დეკემბერი. ადის-აბებაში გამოქვეყნებული ოფიციალური ცნობით აბისინიის ჯარებმა ძაკალეს მიდამოები დაიკავეს (ადს).

რომი, 20 დეკემბერი. სტეფანის საჯინტო გადმოვცეცეს აღმოსავლეთ აფრიკაში იტალიის სარდლობის მოიოგ სამხედრო ცნობებს. ცხობაში ხათქვამია, იტალიის ნაწილებმა გააფთრებული ბრძოლის შემდეგ გაჰფარტეს აბისინელები ტემბიონში ამი ადის სამხრეთით. იტალიელებს მოუკლეს 1 უნტერ-ოფიცერი და ერთი ფერადკანიანი ჯარისკაცი. დაჭრილია იტალიის 15 ჯარისკაცი. აბისინელებს დიდი ზარალი მოუვიდათ.

ავიაციამ კვლავ დაუშინა ყუმბარა აბისინიის კავალერიას ტაკაზეს მდინარესთან გაი-ტიმჩიტის რაიონში.

რომი, 20 დეკემბერი. გაზეთ „მესაჯეროს“ ცნობით, აბისინელებს ტაკაზესთან ბრძოლებში უკანასკნელად გამოშვებული „შაშხანები ჰქონდათ, აგრეთვე მრავალი ტყვიამფრქვევი, ხელყუმბარები და ბელგიური განსაკუთრებული ეფექტიანობის ავტომატი თოფები. აბისინელი მსროლელნი პირველ ყოვლისა ნიშანში იღებენ იტალიელ ოფიცრებს, რომელნიც გამორჩეულთან ადგილობრივ ტომთა შეიარაღნიან ჯარისკაცებში. მიუხედავად ამისა, რომ იტალიის მხრით ბრძოლაში მონაწილეობას ღებულობდნენ ტანკები და თვითმფრინავები, რომელთაც ერთ დღეს 6 ჯერ მიეტანნეს იერიში აბისინელებზე, უკანასკნელთა ზარალი ბევრით არ აღემატება იტალიელებისას — 500 აბისინელი და დაახლოვებით 350 იტალიელი.

რომი, 20 დეკემბერი. „პოპოლო დი რომა“ აცხადებს, იტალია „ყველაფერს ჩაიდენს, რომ მას არ წაართვან შეიარაღებული ძალით ოკუპაციული მიწაწყალი“ (ადს).

ლონდონი, 20 დეკემბერი. ოფორიც „დეილი ტელეგრაფს“ ოფიციალურ ტელეგრამებიდან ატყობინებდენ, მდინარე ტაკაზზე სამდღიანი ბრძოლის ცნობები სრულიად მოულოდნელი იყო და ახლა კვლავ სრული სირთულე ჩაძოვარდა იმის შესახებ, თუ რა ხდება აბისინიაში. მუსოლინის განცხადების შესაბამისად, სწერს კორესპონდენტი, ინგლის-საფრანგეთის წინადადებათა განხილვასთან ეოთად სურდათ რაც შეიძლება წინ წაწეულიყვნენ აღმოსავლეთ აფრიკაში. მარშალ ბადოლიეს ინსტრუქცია მიეცა სასწრაფოდ წაიოწიოს წინ, თუმცა ის ხაზასმით აღნიშნავდა ასეთი ნაბიჯის საშიშროებას. თავისი სურვილის წინააღმდეგ ბადოლიემ წინ წასწია ჯარები და ისეთი პოზიციები დაიკავა, რომელთა უშიშროებაც არ იყო უზრუნველყოფილი. აბისინელებმა ამით ისარგებლეს და გადავიდნენ იერიშზე. კორესპონდენტი აღნიშნავს, ის შეშფოთება, რომელიც გამოიწვია იტალიის აღნიშნულმა ცნობებმა, ვეღარ შეანელა იტალიის სამხედრო კორესპონდენტთა ცდებმაც, აბისინიის იერიში იტალიელთა სტრატეგიულ მანეერად გაესაღებინათ, რომელსაც ვითომ მიზნად ჰქონდა აბისინელთა შეტყუება თავის მიერ დაკავებულ რაიონებში. (ადს).

რომი, 19 დეკემბერი. აღმოსავლეთ აფრიკის სამამარ მოქმედებათა ოფიციალური ცნობის თანახმად ჩრდილოეთის ფრონტზე ახალი არაფერი მომხდარა. იტალიის ავიაციამ ყუმბარა დაუშინა აბისინიის ჯარებს მდინარე ტაკაზზე (ადს).

□ □ □

უკმაყოფილება გოლდუინის მთავრობით

ლონდონი, 20 დეკემბერი. პოლიტიკური წრეების აზრით, მეიზეგადად უმრავლესობისა, რაც მთავრობამ თემთა პალატაში კენჭისყრის დროს მიიღო, მთავრობის პრესტიჟი შეილახა. „ტაიმსი“ აღნიშნავს, მთავრობამ კიდევ ბევრი რამ უნდა გააკეთოს, რომ აღადგინოს თავისი მდგომარეობა“. „დეილი ექსპრესი“ სწერს, რომ ბოლდუინის სიტყვამ დიდად გაუცარა იმედები კონსერვატორებს. გაზეთი აშკარად იმ აზრისაა, რომ ბოლდუინი უნდა გადადგეს. „მორნინგ პოსტი“ ხაზს უსვამს, რომ ყველაზე ო�lad ხორი გამოვიდა. „ყოველ შემთხვევაში მას არ უარყვია თავისი პოლიტიკა, რის თქმაც არ შეიძლება მისი კოლეგების შესახებ“.

ერიოს ფერილი

პარიზი, 20 დეკემბერი. გუშინ დეპუტატთა პალატის რადიკალ-სოციალისტთა ფრაქციის პრეზიდიუმმა ერთხმად მიიღო ერიოსთვის ნდობის გამოცხადების რეზოლუცია. საღამოს ფრაქციის თავმჯდომარემ დელბოსმა მიიღო ერიოს წერილი, რომელშიც ერიო მადლობას იხდის ნდობისთვის და აცხადებს, ჩემი გადადგომა არ არის გამოწვეული რაიმე უეცარი გარემოებით და

ჩინეთში სტუდენტთა მოძრაობა ძლიერდება

ბეიპინი, 19 დეკემბერი. ბეიპინის სტუდენტთა კავშირმა განაცხადა, 16 დეკემბრის სტუდენტთა დემონსტრაციის დროს დაჭრილია 300 სტუდენტი, მათ შორის 75 მძიმედო. 46 სტუდენტი ციხეშია. სტუდენტები გაფიცვას განაგრძობენ.

ტიანძინის სტუდენტების მიმართვაში ჩინეთის ხალხის სახელზე ნაბაზგასმით არის აღნიშნული: შეუძლებელია გულხელ დაკრეფილმა ეუყურეთ თუ როგორ იქნელება ჩინეთის ტერიტორია რკინის ჩექმით და 100 მილიონ თანამემამულეს როგორ აწამებენო. „დღე აღსდგეს მთელი ხალხი, ნათქვამია მიმართვაში, და გამოაცხადოს გაფიცვა სტუდენტთა, გაფიცვა ბაზრებისა, გაფიცვა მუშებისა და მხარი დაუჭიროს ბეიპინის სტუდენტთა მოძრაობას“.

წუხელ ბეიპინ-ტიანძინის პირდაპირი მიმოსვლის ექსპრესი ტიანძინში 6 საათით დააკავა შანკაის საშუალო სკოლის 200 მოწაფისგან შემდგარმა ჯგუფმა, რომელსაც სურდა ნანკინს წასვლა, რასთა მოეთხოვნა მთავრობისათვის სტუდენტთა მოთხოვნების შესრულება ჩრდილო ჩინეთის შესახებ. პოლიციამ არ დაანება სტუდენტებს მატარებელში ჩაჯდომა და ისინი ქვეითად გაემგზავრნენ ნანკინს (ადს).

□ □ □

სპეკულაციის ზრდა გერმანიაში

ბერლინი. 20 დეკემბერი. გერმანიის ყველა გაზეთი აქცენებს ბავარიის შინაგან საქმეთა მინისტრის ვაგნერის ბრძანებას, რომელიც მოწმობს სპეკულაციის ზრდას სასურსათო გაჭირვების ნიადაგზე. ბრძანებაში ვაგნერი აღნიშნავს, ამ ბოლო დროს უფრო და უფრო მატულობს კარაჭისა და ქონის „სავაჭროდ დაწესებულ წესს გარეშე“, ე. ი. აწეულ ფასად გაყიდვაო. ამავე დროს სხვა საკვები პროდუქტების სავაჭრო ფასებსაც ემჩნევა ტენდენცია აწევისაკენ. ბრძანება თავდება მუქარით, დამნაშავენი კონცლაგერებში გაიგზავნებიანო.

ალბათ იმისთვის, რომ გამონაბონ ხორცის სიმკაცრის გასამართლებელი მიზეზი, გუშინ სხდომა ჰქონდა სასურსათო მინისტრის დარის კომისიას. ის არკვევს „1914—18 წლების ომის დროს ლორის ამოხოცვის“ მიზეზსა და შედეგს“ (ადს)

გენუის ინციდენტის ლიკვიდაცია

რომი, 19 დეკემბერი. საბჭოთა მოქალაქეებზე თავდასხმის შემთხვევებმა გენუაში 8 ნოემბერს გამოიწვია სსრ კავშირის იტალიელი სრულუფლებიანი წარმომადგენლის ამბ. შტეინის პროტესტი. ამ შემთხვევების გამო უკანასკნელ დღეებში საუბარი ჰქონდათ იტალიის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილეს სუვიჩსა და ამბ. შტეინს. შეიძლება ჩაითვალოს, რომ ინციდენტი დამაკმაყოფილებლად არის ამოწურული. (ადს).

ფვეციის პუგლიციესტი სტახანოვური მოძრაობის შესახებ

სტოკჰოლმი, 19 დეკემბერი. ეკონომიური საკითხების შეეციელმა ცხობილმა პუბლიცისტმა მონსენმა, რომელიც წინათ რეიხსტაგის მუშა იყო, „სოციალდემოკრატენის“ რედაქციის წინადადებით დაიწყო ამ გაზეთში მთელი რიგი სტატიების გამოქვეყნება სტახანოვური მოძრაობის შესახებ სსრ კავშირში. სტატიების საერთო სათაურია: „ადამიანთა ახალი ტიპი, მუშაობის ახალი ტიპი“.

ბერლინიდან ბოლო ცნობები

ინგლისელ-ამერიკელ ბანკირთა ბანკეტი

ბერლინი, 20 დეკემბერი. ინგლისელ-ამერიკელ ბანკირთა ბანკეტზე ბანკირ ბეიტენ-ბენდერ-ბენ-ბენ-ბენ